

Παναγιώτης Εμμ. Δέγλερης, Το θεμελιώδες δικαίωμα στην αποτελεσματική (και πραγματική) προσωρινή δικαστική προστασία στις δημόσιες συμβάσεις σε περίοδο κρίσης. Το «παράδειγμα» της ακριβής δικαιοσύνης – μια αποκλίνουσα σχέση δικαίου και δικαιοσύνης, 2016, σ. 285, Εκδόσεις Σάκκουλα.

Το νέο, εξαιρετικά ενδιαφέρον και επίκαιρο βιβλίο του Δ.Ν., έγκριτου Δικηγόρου Πειραιά και Διδάσκοντα του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Παναγιώτη Δέγλερη δημοσιεύτηκε το 2016 από τις εκδόσεις Σάκκουλα. Ο συγγραφέας εύστοχα εξαρχής επισημαίνει ότι η συνεχής εισδοχή διεθνών και ενωσιακών κανόνων στο εθνικό μας δίκαιο έχει δημιουργήσει μια νέα νομική πραγματικότητα, σύμφωνα με την οποία ο εκάστοτε νομοθέτης, εφαρμοστής ή ερμηνευτής του δικαίου υποχρεούται να δίνει σαφή προτεραιότητα και υπεροχή στο διεθνές και στο ενωσιακό δίκαιο, έναντι του εθνικού.

Τους προβληματισμούς αυτούς και τη μεθοδολογία που καλείται να εφαρμόσει ο εκάστοτε ερμηνευτής του ελληνικού δικαίου, στους τομείς που αυτό συγκαθορίζεται ή/και συγκρούεται με τους κανόνες του διεθνούς και του ενωσιακού δικαίου, πραγματεύεται το βιβλίο του Παναγιώτη Δέγλερη, με ειδικότερη εμβάθυνση στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων.

Στο πρώτο μέρος του βιβλίου γίνεται εκτενής αναφορά στην ενωσιακή και διεθνή προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ιδίως μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας και τη νομοκοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο θεμελιώδες δικαίωμα δικαστικής προστασίας. Αναλύεται συστηματικά η αρχή της υπεροχής του ενωσιακού δικαίου, όπως έχει διαμορφωθεί μέσα από τη νομολογία του Δικαστηρίου, καθώς και η κατά προτεραιότητα υποχρέωση ελέγχου της συμβατότητας με το Δίκαιο της ΕΕ έναντι του ελέγχου αντισυνταγματικότητας.

Στο δεύτερο μέρος του βιβλίου περιγράφεται το «χρονικό» της θεσμοθέτησης του παραβόλου, ως προϋπόθεση του παραδεκτού της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων (Ν. 3886/2010). Εστιάζεται στο πώς η προϋπόθεση αυτή αντιμετωπίστηκε από τη νομολογία του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας μας. Καταγράφεται μια αναλυτική - κριτική ανάγνωση όλων

των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενώ γίνεται διασύνδεση αυτών με τη λοιπή νομολογία για τα δικαστικά δαπανήματα, που ουσιαστικά καθιστούν αδύνατη την πρόσβαση στην Δικαιοσύνη.

Στο τρίτο μέρος του βιβλίου επιχειρείται μια ιδιαίτερη διεπιστημονική ανάλυση στα ερευνώμενα πεδία και ο συγγραφέας προτείνει 2 νέες «χαρτογραφήσεις»: αυτή της «ακριβής δικαιοσύνης» και αυτή της «στοχευμένης κακής νομοθέτησης», που ειδωμένες επάλληλα, σαν «παλίμψηστο», όπως γλαφυρά σημειώνει, δημιουργούν μια προβληματική νομοθετική και διοικητική πραγματικότητα, άμεσα συναρτώμενη με την οικονομική - και όχι μόνο - ελληνική κρίση, ιδιαίτερα στο πεδίο των δημόσιων συμβάσεων, όπου και εμφανίστηκαν οι μεγαλύτερες περιπτώσεις σκανδάλων διαφθοράς.

Αυτό το τοπίο του παραδείγματος της «ακριβής και δυσπρόσιτης δικαιοσύνης» δημιουργεί σε όλους κατά τον συγγραφέα μια νέα «ορατότητα», μια νέα συνολική θεώρηση, με καθαρό πια στόχο την «πλήρη αποφυγή του δικαστικού ελέγχου». Με τη λαθεμένη, κατά τον συγγραφέα, γενική αποδοχή της «κατάστασης ανάγκης», που λόγω κρίσης «κυριάρχησε», συνεχίζεται η θέσπιση κανόνων δικαίου που σταθερά αποκλίνουν από την δικαιοσύνη, κάνοντας επίκαιρο τον δημόσιο διάλογο για την θεμελιακή διάκριση ανάμεσα στο δίκαιο και την δικαιοσύνη, με την δεύτερη να παραμένει σαν αξίωση - «σαν εμπειρία του αδύνατου».

Το παρουσιαζόμενο βιβλίο του πολυγραφότατου και πάντα διεισδυτικού στις αναλύσεις του Παναγιώτη Δέγλερη είναι πάρα πολύ χρήσιμο για κάθε Δικαστή και Δικηγόρο.

Βασίλης Γ. Τζέμος, Διδάκτωρ Δημοσίου και Ευρωπαϊκού Δικαίου (Freiburg), Δικηγόρος, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ).